

אוקטובר 2022

בדיקות קרקע לקראת גידולי פלחה

לקראת עונת הפלחה מומלץ לבצע בדיקות קרקע לצורך קביעת ממשק הדישון הנדרש לקבלת יבול מיטבי.

יש לקחת בחשבון, שאין שליטה על כמות ומועדי הממטרים במהלך עונת הגשמים ולעיתים נוצרים תנאי שטח בעייתיים (שטח בוצי לדוגמא), אשר מקשה על יישום מהקרקע במועד הרצוי לנו להשלמות דישון.

החקלאי יתחשב גם בשיטת העיבוד המישיקית לקראת עונת הפלחה – פיזור והצנעה לפני עיבוד מעמיק \ אחרי עיבוד מעמיק, מזרעות משולבות, NO TILL וכו' ולהתאים את יישום ההשלמות הנדרשות.

ערכי סף נדרשים בבדיקות קרקע לקטניות וחיטה -

זרחן - רמת הזרחן הרצויה בבדיקה לפי שיטת 'אולסן' היא 12-14 ח"מ.

להשלמת מחסור בזרחן מקובל לישם 2 ק"ג תחמוצת זרחן עבור כל 1 ppm חסר. מעשית מומלץ לבצע השלמה רק כשנוצר מחסור של 3-4 ppm זרחן לקבלת יעילות ביישום ומשיקולים כלכליים. את יישום הזרחן נהוג לבצע כאשר הגידול קטנית במחזור. **אשלגן** - ערכי הדלתא F הרצויים בבדיקות קרקע הם לפחות 3700- בקרקעות חרסיתיות כבדות, ו-3400 בקרקעות בינוניות.

בפלחה מומלצת השלמה בפיזור שטח והצנעה.

מנת הדישון להשלמה בדלתא F הינה כ 70 ק"ג אשלגן כלורי (כ 40 ק"ג תחמוצת אשלגן), בדלתא F 3400- מנת ההשלמה עומדת על 50 ק"ג אשלגן כלורי (כ 30 ק"ג תחמוצת אשלגן). זהו הנוהג המקובל באדמות קלות עד בינוניות, באדמות כבדות לא מקובל לבצע השלמה.

חנקן - לרוב אין צורך בדישון חנקני בקטניות. צמחים ממשפחת הקטניות מסוגלים לספק לעצמם חנקן בעזרת חיידקים מקבעי חנקן (ריזוביום), המצויים בקרקע וחיים בסימביוזה עם שורשי הקטנית.

גידול הפלחה העיקרי בארץ, הינו חיטה, לתחמיץ וגרעינים.

יבול ואיכות החיטה תלויים במידה רבה בזמינות המינרלים בקרקע ובמיוחד חנקן. לכן, קיימת חשיבות רבה לא רק לכמות הדשנים אלא גם למשטר הדישון (חלוקה בין דישון יסוד לראש, ולעיתוי הדישון).

דישון יסוד בחנקן בגידול חיטה (גרגרים ותחמיץ) מבוסס על ניסיון רב שנתי. כאשר בכרבים עם חנקן שאריתי גבוה כמו ירקות מדשנים ביסוד לקראת חיטה עד 5 ק"ג חנקן/דונם, בעוד שבכרבים עניים כמו חיטה 8 ק"ג/ד'. נבדק והוכח כי אין כל יתרון בדישון יסוד העולה על 8 ק"ג/דונם ופעולה כזו לא תחסוך דישון ראש בהמשך, במידה וידרש. דישון יתר של חנקן במיוחד ביסוד, בחיטה לגרגירים, עשוי לפגוע ביבול ובאיכות (כתוצאה ממשקל הקטוליטר נמוך). השלמה של דשן חנקני תתבצע במהלך העונה לאור משטר הגשמים, התפתחות הצמחים וריכוז חנקן בעלים.

דישון יסוד בחנקן מבצעים עם **ניר 30 בלו** (נוזל בריסוס שטח והצנעה או הצנעה בסיכות) או עם **אוריאה בלו** בפיזור שטח והצנעה או הצנעה או בשילוב עם זריעה. שני מוצרי חנקן אלה מכילים מעבב ניטריפיקציה אשר מאיט מאד את שטיפת החנקן ומשמר אותו באזור בית השורשים.

אוקטובר 2022

בדיקות קרקע לקראת גידולי פלחה

במזרעות NO TILL קיימת מגבלת כמות חנקן המיושמת בפס הזריעה עקב הרעלת הנבטים באמוניה. מקובל שלא לישם מעל 8 ק"ג אוריאה במזרעות משולבות.

כאשר יש מחסור של יותר מיסוד הזנה אחד, במדיניות של מינימום עיבוד, מומלץ לדשן בזריעה את הדישון הזרחני או האשלגני ואח"כ להשלים את החנקן בפיזור והצנעה ע"י גשם או המטרה. ניתן גם ליישם במזרעות משולבות דשן של זרחן ואשלגן בכופתיות **גתית** המשלבות יחס NPK לפי הנדרש לחלקה.

בהכנת שטח בעיבוד רגיל ניתן לבצע פיזור דשן טרום הזריעה והצנעה. ניתן לבצע יישום של **גרנובלנד** (תערובת חנקן אשלגן וזרחן לפי הנדרש בחלקה) במדשנת פניאומטית ולאחר מכן הצנעה.

נוהל בדיקות קרקע -

בדיקות קרקע לזרחן ואשלגן: מומלץ לקחת כ- 30 מנטלים לעומק 25-20 ס"מ, הדיגום

יעשה באופן אקראי בדיגום אלכסוני או V מיחידות שטח של כ- 150 דונם בעלי אפיון דומה. השלמות לחוסרים בזרחן מבוצעות בדשן **מ.א.פ** (0-51-12), המכיל גם סטארט בחנקן שבו יש להתחשב.

באשלגן מבצעים **באשלגן כלורי** (0-0-61).

בדיקות קרקע לחנקן: לא נפוצות בגלל הקושי. אם בכל זאת מבצעים, יש לקחת 15 מנטלים מיצגים מעומקים 0-30, 30-60 ו- 60-90 ס"מ. לקיחת מדגמים מיצגים מקרקע יבשה בחלקת פלחה הינה משימה כמעט בלתי אפשרית והחקלאים נמנעים ממנה. כאשר נלקחים מדגמים כנדרש, ניתן לחשב מתוצאות הבדיקה את כמות החנקן המצויה בקרקע ובהתאם לכך להשלים את דישון החנקן במדויק.

מנסיון שהצטבר בשנים האחרונות בשימוש **דשני בלו**, יש הסתברות גבוהה ליתור על השלמת דישוני ראש בחנקן בהמשך העונה (נושא זה ידון במאמר המשך-דישוני ראש)

לעזרה ויעוץ בדיגום הקרקע, ניתוח תוצאות הבדיקות והמלצות דישון בהתאם לממשק העיבודים ויישום הדשן, ניתן לפנות לאגרונום דשן גת באזור.

שחר תבור, אגרונום

shachar@deshengat.co.il

054-4361149

